

Evrensel Oy Hakkı Yanılsaması, 1870

Mihail Bakunin

1870

TEMSİLCİ SİSTEMİNİN TÜM aldatmacası genel seçimle ortaya çıkan bir hükümetin ve bir yasama meclisinin halkın gerçek iradesini temsil etmesi gerektiği, hatta temsil edebileceği masasında yatmaktadır. Halk içgüdüsel ve kaçınılmaz olarak iki şey ümit eder: En büyük hareket ve eylem özgürlüğüyle birleştirilmiş en büyük maddi zenginlik: Bu halka ait en iyi ekonomik çıkar örgütlenmesi ve her türlü iktidarın ya da siyasi örgütlenmenin tümünden yokluğu demektir. Çünkü siyasi örgütlenme tamamen özgürlüğün olumsuzlanmasıyla sonlanmaya yazgılıdır. Halkın temel özlemleri bunlardır.

İster kanun yapıyor, ister kanunları icra ediyor olsunlar yöneticilerin içgüdüleri tam da istisnai pozisyonları nedeniyle bu özlemlerle taban tabana zıttır. Hisleri ve niyetleri ne kadar demokratik olursa olsun, bir kez iktidara gelmeyi başardıklarında, toplumu ancak bir öğretmenin öğrencileri gördüğü gibi görebileceklerdir, öğrencilerle efendiler arasında ise eşitlik var olamaz. Bir yanda bir üstünlük pozisyonunun kaçınılmaz olarak kışkırttığı üstünlük duygusu vardır, diğer yanda da – ister icra ister yasama gücünü uyguluyor olsun- öğretmenin üstünlüğünden kaynaklanan bir aşağılık duygusu vardır. Her kim ki politik iktidardan bahsediyorsa tahakkümden bahsediyor demektir; ama nerede tahakküm varsa orada toplumun büyük bir bölümü kaçınılmaz olarak tahakküm altındadır ve tahakküm altındaki bu insanlar gayet doğal olarak kendilerine tahakküm uygulayanlardan nefret ederken, tahakkümcülerin tahakküm uyguladıkları insanlara diz çöktürüp onlara baskı uygulamaktan başka bir seçeneği yoktur.

Politik iktidarın sonsuz tarihi bu iktidarın yeryüzünde belirlediği günden beri bu şekildedir. Bu aynı zamanda en uç demokratların en hiddetli asilerin iktidara gelir gelmez neden ve nasıl en ihtiyatlı muhafazakarlara dönüştüğünü açıklamaktadır. Bu tür sözünü geri almalar genellikle bir ihanet edimi olarak görülür, ama bu bir hatadır; bunların temel nedenleri sadece pozisyon ve bu nedenle perspektif değişimidir...

Her yerde olduğu gibi İsviçre’de... politik anayasamız ne kadar eşitlikçi olursa olsun, yönetenler burjuvalar, onların yasalarına itaat edenler de halktır -işçiler ve köylüler-. Halk yönetimle meşgul olacak ne boş vakte ne de eğitime sahiptir. Ama burjuvalar her ikisine de sahip olduğundan gerçekte hak yoluyla olmasa bile istisnai bir ayrıcalığa sahiptirler...

Ama burjuvalar bütün ekonomik ve sosyal varlık koşulları tarafından halktan ayrılmış haldeyken halkın hislerini düşüncelerini ve dileklerini yasalarda ve hükümette nasıl ifade edebilirler? Bu imkansızdır ve günlük deneyim bilfiil ispatlamaktadır ki yasamada ve hükümetteki burjuvalar halkın çıkarlarına büyük bir ilgi göstermemekte, temelde kendi çıkarları ve önyargıları tarafından yönetilmektedir.

Bütün yasa koyucuların dolaylı ya da dolaysız olarak halk tarafından seçildiği doğrudur. Seçim gününde en gururlu burjuva bile politik bir ihtirası olduğu takdirde Majestesinin, Egemen Halkın gözüne girmeye zorunludur... Ama seçimler biter bitmez halk işine, burjuvalar da karlı işlerine ve siyasi entrikalarına geri döner. Birbirlerini bir daha ne görür ne de tanır. Ve işleriyle bunalmış ve mevcut problemlerin çoğundan bihaber durumda olan halkın, temsilcilerinin politik eylemlerini teftiş etmesini insan nasıl umabilir? Oy verenlerin seçilmiş temsilcilerini kontrol etmesi aslında katıksız bir masaldır. Ama temsilci sisteminde halkın kontrolü halkın özgürlüğünün tem garantisi olduğu için gayet açıktır ki böyle bir özgürlük de bir masaldan daha öte değildir.

Anarşist Kütüphane

Mihail Bakunin
Evrensel Oy Hakkı Yanılsaması, 1870
1870

Metnin İngilizce çevirisi George Woodcock'a aittir ve Woodcock arazisi yararına Writes' Trust of Canada'nın müsaadesiyle kendisinin The Anarchist Reader(London : Fontana 1977) adlı toplamından alınmıştır.

19'ncü yüzyılda soldan bir çok insan evrensel oy hakkını toplumsal değişimin anahtarı gibi görmekteydi. Kapitalistlerden -ki bunların sayısının azalacağı varsayıyordu- sayıca fazla olması nedeniyle işçilerini bir kez onları oylama hakkına sahip olduklarında doğal olarak çok geçmeden sosyalizmi kanunen kuracak olan işçi sınıfı partilerini seçecekleri umuluyordu. Bakunin herkesin bu yanılığının farkına varması için 1870 senesinde aşağıdaki parçayı kaleme aldı.

tr.anarchistlibraries.net